

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

EES-anpassning av näringslagstiftningen

1993-94

nr 30

FÖRSLAG

I framställningen föreslås vissa ändringar av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland och av vissa andra lagar där näringsutövning och därmed jämförbara angelägenheter regleras. Ändringarna föranleds i huvudsak av avtalet om upprättandet av ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-avtalet). Samtidigt har vissa andra ändringar gjorts.

I ändringarna har landskapsstyrelsen beaktat att de avtalsslutande parternas alla fysiska och juridiska personer skall behandlas lika i frågor som gäller rätt att bedriva näring i landskapet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ALLMÄN MOTIVERING	1
1. Nuläge	1
1.1. EES-avtalet och den nya självstyrelselagen	1
1.2. Näringslagstiftningen i landskapet och behovet av ändringar	1
2. Pågående reformarbete; grunden för ändringsförslagen	2
3. Ekonomiska och administrativa konsekvenser	3
4. Ikraftträdande	3
DETALJMOTIVERING	4
1. Landskapslagen om ändring av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland	4
2. Landskapslagen om ändring av landskapslagen om rörlig handel	5
3. Landskapslagen om ändring av landskapslagen angående handel i öppen butik med begagnade varor samt skrot och lump	6
4. Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om inkvarterings- och förplägnadsrörelse	7
5. Landskapslagen om ändring av landskapslagen om resebyrårörelse	7
6. Landskapslagen om upphävande av Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Förord- ning, angående enskilda jernvägar för allmän samfärdsel	8
7. Landskapslagen om upphävande av Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Kungö- relse, innefattande närmare föreskrifter angående utöfvande af auktionsförrättareyrket i stad	9
8. Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om fastighetsmäklare	10

9. Landskapslagen om förutsättningarna för att i landskapet Åland leta efter, inmuta och utnyttja gruvfyndigheter	12
10. Landskapslagen om upphävande av landskapslagen om uthyrning av arbetskraft	12
11. Landskapslagen om upphävande av 1 § 4 mom. landskapslagen om arbetsförmedling	14
12. Landskapslagen om ändring av 2 § landskapslagen om fiske i landskapet Åland	14
LAGTEXT	16
1. Landskapslagen om ändring av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland	16
2. Landskapslagen om ändring av landskapslagen om rörlig handel	18
3. Landskapslagen om ändring av landskapslagen angående handel i öppen butik med begagnade varor samt skrot och lump	20
4. Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om inkvarterings- och förplägnadsrörelse	21
5. Landskapslagen om ändring av landskapslagen om resebyrårörelse	22
6. Landskapslagen om upphävande av Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Förordning, angående enskilda jernvägar för allmän samfärdsel	23
7. Landskapslagen om upphävande av Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Kungörelse, innefattande närmare föreskrifter angående utöfvande af auktionsförrättareyrket i stad	23
8. Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om fastighetsmäklare	24
9. Landskapslagen om förutsättningarna för att i landskapet Åland leta efter, inmuta och utnyttja gruvfyndigheter	25
10. Landskapslagen om upphävande av landskapslagen om uthyrning av arbetskraft	26

<i>11.Landskapslagen om upphävande av 1 § 4 mom. landskapslagen om arbetsförmedling</i>	<i>26</i>
<i>12.Landskapslagen om ändring av 2 § landskapslagen om fiske i landskapet Åland</i>	<i>26</i>

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. EES-avtalet och den nya självstyrelselagen

I avtalet om upprättandet av ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-avtalet) anges bl.a. de s.k. fyra friheterna, fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital (Art 1 st 2 pp a - c). En annan grundläggande princip för EES-avtalet framgår av Art 4 där det anges att all diskriminering på grund av nationalitet är förbjuden inom avtalets tillämpningsområde.

EES-avtalets tillämpning på Åland är i viss utsträckning inskränkt pga undantagsbestämmelserna i Art 126 st 2. Där anges nämligen bl.a. att det åländska näringskyddet, sådant det gäller vid varje given tidpunkt, får finnas (p.a) samt att de avtalsslutande parternas alla fysiska och juridiska personer skall behandlas lika.

Inledningssatsen i avtalets Art 126 st 2 p.a ("som gäller vid varje given tidpunkt på Åland") är enligt landskapsstyrelsens uppfattning utformad så att avtalet ger landskapet möjlighet att i stor utsträckning företa ändringar i näringskyddet. Av den nya självstyrelselagens 11 § följer dock att något annat allmänt krav än krav på bosättning inte får ställas på s.k. näring till självförsörjning, vilket i den paragrafen definierats som "sådan näring som bedrivs utan annat biträde än make eller egna omyndiga barn och utan begagnande av affärslokal, kontor eller annat särskilt driftsställe".

Landskapsstyrelsen konstaterar att det i praktiken kan vara svårt att dra upp gränserna för när de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen är uppfyllda, särskilt om modern teknik används.

1.2. Näringslagstiftningen i landskapet och behovet av ändringar

Den landskapslagstiftning som reglerar förutsättningarna för att bedriva näring är landskapslagen om rätt att bedriva näring i landskapet Åland (11/57), nedan kallad näringslagen, samt andra lagar där visst slag av näringsverksamhet regleras. Som exempel på sådant slag av näring kan nämnas resebyrå rörelse (56/57), härbärgerings- och förplägningsrörelse (1/72) samt rörlig handel (9/63). Dessutom är enligt självstyrelselagen i viss utsträckning rikslagstiftning om näringsutövning tillämplig i landskapet, t.ex. i fråga om förutsättningarna för utlänning att bedriva näring (27 § 9 p SjL) samt i fråga om vissa slag av näringar. Bland de sistnämnda finns det både lagstiftning som rör näringar vilka numera faller under landskapets behörighet, t.ex. fastighetsförmedlingsrörelse, men på vilken den rikslagstiftning som tillkommit före den nya självstyrelselagen skall tillämpas till dess lagtinget annorlunda beslutar genom landskapslag (71 § SjL) och lagstiftning som rör näringar vilka även framdeles faller under rikets behörighet (t.ex. 27 § 20 p. SjL).

Den landskapslagstiftning som reglerar näringsutövningen i landskapet, häri inbegripet såväl näringslagen som specialbestämmelserna om olika näringar, är i stor utsträckning uppbyggd med motsvarande rikslagstiftning som grund. I ifrågavarande lagstiftning uppställs därför i ett stort antal paragrafer krav på innehav av finskt medborgarskap såsom förutsättning för att få bedriva viss verksamhet och för att få verka i vissa uppgifter, t.ex. såsom ansvarig föreståndare. För juridiska personer uppställs allmänt krav på att de skall vara inhemska.

Eftersom det, såsom ovan framhållits, i näringslagstiftningen ställs krav som inte är förenliga med EES-avtalet, måste ifrågavarande lagstiftning ändras.

2. Pågående reformarbete; grunden för ändringsförslagen

I landskapsstyrelsen pågår ett arbete med en allmän revision av näringslagstiftningen, där näringslagen i sin helhet är föremål för behandling. Det arbetet har dock ännu inte slutförts.

Landskapsstyrelsen bedömer att de frågor som lagts till grund för den allmänna revisionen av näringslagstiftningen inte bör sammanblandas med de ändringsbehov som föranleds av EES-avtalet. Denna bedömning görs trots att näringslagen och också andra lagar om näringsidkande vilka föreslås ändrade i framställningen kan komma att upphävas och ersättas med ny lagstiftning inom en nära framtid. Genom att EES-anpassningen och den allmänna revisionen av näringslagstiftningen särskiljs från varandra förbättras förutsättningarna att genomföra EES-anpassningen i brådskande ordning samtidigt som lagtinget ges den tid som erfordras för behandlingen av förslaget till ny näringslag.

I de lagförslag som ingår i framställningen har landskapsstyrelsen strävat efter att inte göra andra frågor till föremål för ändringar än sådana som föranleds av EES-avtalet. Detta har dock inte kunnat genomföras konsekvent.

Till följd av att näringslagen i detta skede inte revideras i sin helhet kan tillämpningen av lagen i viss utsträckning försvåras, bl.a. beträffande frågan om vilka näringar som är reglementerade i landskapet. De eventuella nya oklarheter som kan tänkas uppkomma på grund av att lagens 5 § inte ändras är dock inte särskilt omfattande i förhållande till de befintliga tillämpningsproblemen pga att behörighetsfördelningen landskapet - riket inte torde ha ägnats tillräcklig uppmärksamhet när lagen antogs år 1957. Dessa tillämpningsproblem är det dessutom de förvaltande myndigheternas sak att reda ut, även om det inte kan uteslutas att även enskilda kan drabbas av dem.

Utöver EES-avtalet har det bedömts nödvändigt att beakta bestämmelsen om s.k. näring till självförsörjning i 11 § nya självstyrelselagen. Vissa ändringar av närmast teknisk natur har gjorts och dessutom har förenklingar gjorts i de regelverk som rör fastighetsmäklare samt hårbärgerings- och förplägningsrörelse. Bägge dessa näringar har från att ha varit tillståndspliktiga gjorts till anmälningspliktiga näringar genom att

den rikslagstiftning som reglerar dessa näringar skall bringas i kraft genom blankettlagar och ersätta den gällande lagstiftningen därom. Därutöver föreslås landskapslagen om uthyrning av arbetskraft (15/87) upphävd samt vissa riksförfattningar som rör näringar vilka överförts från rikets till landskapets behörighet (auktionsförrättareyrket och privata järnvägar) upphävd samt en särskild landskapslag där förutsättningarna för att efterleta, inmuta och nyttja gruvfyndigheter regleras. Också rätten att bedriva yrkesmässigt fiske på allmänt vattenområde i landskapet har gjorts till föremål för ändringar.

3. Ekonomiska och administrativa konsekvenser

De administrativa konsekvenserna av lagförslagen i framställningen är tudelade. Å ena sidan innebär EES-anpassningen att landskapsstyrelsens förvaltning i sitt arbete måste kunna lägga till grund utredningar från andra EES-stater vilket kan medföra merarbete, eftersom ärendenas ringa antal knappast gör det möjligt att skapa fasta och enkla rutiner. Detta är dock egentligen en konsekvens av EES-avtalet och inte av lagförslagen i framställningen. Å andra sidan bör den avreglering som föreslås, särskilt det att härbärgerings- och förplägningsrörelser framdeles inte skall vara underkastade krav på tillstånd, medföra en klar förenkling av arbetet inom landskapsstyrelsen.

Landskapsstyrelsen bedömer att den sammanlagda effekten av lagförslagen i framställningen är positiva i administrativt hänseende. Effekten är dock inte tillräcklig för att ge upphov till några administrativa omdispositioner.

Några större direkta ekonomiska konsekvenser medför inte lagförslagen, avskaffandet av den synenämnd som funnits enligt landskapslagen om härbärgerings- och förplägningsrörelser medför dock en årlig inbesparing av ca 5000 mark för landskapet.

4. Ikraftträdande

De lagförslag som ingår i framställningen hör i stor utsträckning samman med EES-avtalet. Det förutsätts därför att lagförslagen behandlas i brådskande ordning så att landskapsstyrelsen kan besluta att de kan träda i kraft så fort som möjligt.

DETALJMOTIVERING

1. Landskapslagen om ändring av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland

1 § I paragrafen har i fråga om fysiska personer medborgarskap och i fråga om bolag och andra sammanslutningar hemort i någon av EES-staterna jämförts. Landskapsstyrelsen bedömer att den föreslagna ändringen är nödvändig och också möjlig att göra, trots att rätten att lagstifta om förutsättningarna för utlänningar och utländska sammanslutningar att bedriva näring faller under rikets behörighet enligt självstyrelselagen. Orsaken härtill är att EES-avtalet (Art 126:2) inte tillåter att finska medborgare och inhemska företag ställs i ett bättre läge än medborgare och företag i EES-staterna samtidigt som EES-avtalet har godkänts av riksdagen och lagtinget i den ordning som anges i 69 § självstyrelselagen.

2 § Enligt såväl 1951 års (11 § 1 mom. 10 p.) som den nya självstyrelselagen (27 § 9 p.) är det en statlig angelägenhet att lagstifta om de villkor och förutsättningar under vilka utlänningar och utländska sammanslutningar får beviljas rätt att bedriva näring. Landskapsstyrelsen skall dock vara behörig myndighet i ett tillståndsärende enligt 30 § 7 punkten nya självstyrelselagen. När en tillståndsansökan avgörs skall det ske på grundvalen av den rikslagstiftning som då gäller. Eftersom, av de skäl som tidigare angivits, alla medborgare och företag i EES-staterna behandlas lika i 1 §, har de utlänningar och utländska sammanslutningar som faller under 1 § exkluderats från tillämpningsområdet för 2 §.

3a § Förutom personer som innehar hembygdsrätt skall även, enligt 11 § nya självstyrelselagen, andra som är bosatta i landskapet ha en allmän rätt att bedriva s.k. näring till självförsörjning. När den nya självstyrelselagen tillkom torde ifrågavarande bestämmelse ha varit tillämplig enbart på finska medborgare. I och med EES-avtalet utsträcks dock tillämpningsområdet för den till att gälla varje medborgare i en EES-stat som är bosatt i landskapet.

4 § Ändringen är endast av teknisk natur.

5 § I paragrafen föreslås två olika ändringar, närmast i klargörande syfte.

Den ena ändringen är en direkt konsekvens av att systemet med förlust av medborgerligt förtroende som bistraff avskaffats ur strafflagstiftningen.

Den andra ändringen rör frågan om hur en person skall kunna visa att han råder över sig själv och sin egendom. Huvudregeln föreslås vara den att landskapsstyrelsen beslutar om vad som skall godtas som erforderlig utredning. Eftersom EES-avtalet måste anses innebära en ändring av självstyrelselagen, till den del myndigheterna på Åland ålagts skyldigheter enligt Art. 126 st. 2 p. e, måste landskapsstyrelsen anses ha

rätt att besluta om den utredning som skall krävas av en medborgare i en EES-stat för att visa att han råder över sig själv och sin egendom (jfr. även 2 § 2 mom. L om EES). I fråga om andra utlänningar än EES-medborgare är frågan en statlig angelägenhet.

Finska medborgare uppvisar f.n. ett intyg utfärdat av häradshövding i domsaga som utredning över att de råder över sig själv och sin egendom. Detta system har landskapsstyrelsen för avsikt att behålla. I fråga om medborgare i andra EES-stater än Finland synes en enhetlig regel inte möjlig, p.g.a. olikheterna i de olika staterna. De principer som skall gälla framgår av olika direktiv som rör ömsesidigt godkännande av yrkesbehörighet, t.ex. av Art 4 i Rådets direktiv om åtgärder för att underlätta ett effektivt utövande av etableringsfriheten och friheten att erbjuda tjänster som egenföretagare inom vissa tjänster som är förknippade med transporter och kommunikationer och resebyråer (ISIC-grupp 718) samt lagring och magasinering (ISIC-grupp 720) (82/470/EEG).

7 § Personer som saknar hembygdsrätt får f.n. utan särskilt tillstånd bedriva s.k. näring till självförsörjning (7 § 1 mom.). Denna princip förutsätts finnas kvar enligt den nya självstyrelselagen (11 §), såvitt fråga är om personer som är bosatta i landskapet. Huruvida ifrågavarande bestämmelse i den nya självstyrelselagen har varit avsedd att vara tillämplig på andra än finska medborgare är något oklart, men i och med EES-avtalets godkännande i den ordning som anges i 69 § nya självstyrelselagen bör paragrafen anses vara tillämplig på varje medborgare i en EES-stat.

Förutom näring till självförsörjning är f.n. enligt 7 § 1 mom. idkande av lantbruk och fiske inte underkastat krav på åländsk hembygdsrätt, oberoende av i vilken form och omfattning näringsfånget bedrivs. Vid den tidpunkt då näringsrättslagen tillkom förekom det knappast att fiske bedrevs annat än i huvudsak för självförsörjning. Med tanke på att havsfiske numera, till följd av ändrade förutsättningar, kan bedrivas långt från ett fiskefartygs hemhamn anser landskapsstyrelsen att fiske som bedrivs under andra förutsättningar än till självförsörjning eller av personer som är bosatta i landskapet bör underkastas krav på näringsrätt. Denna ändring har landskapsstyrelsen beaktat även i landskapslagen om fiske i landskapet Åland (39/56).

9 § Ändringen är endast av teknisk natur.

23a § Ändringen är endast av teknisk natur.

2. Landskapslagen angående ändring av landskapslagen om rörlig handel

3 § Ändringarna innebär att kraven på finskt medborgarskap och innehav av åländsk hembygdsrätt försvinner. Ändringarna är en direkt konsekvens av den nya självstyrelselagen och EES-avtalet. Med tanke på bestämmelsen i 3 § 6 punkten och 8 § 3 mom. måste nämligen gårdfarihandeln anses falla under tillämpningsområdet för 11 § nya självstyrelselagen.

5 § Ändringarna innebär endast att landskapsstyrelsen alltid skall vara tillståndsmyndighet i ärenden som rör gårdfarihandel.

6 § Kravet på den utredning som skall bifogas ansökan måste anpassas till de föreslagna ändringarna i 3 §. Eftersom bl.a. det att en person råder över sig själv och sin egendom visas på olika sätt i olika EES-stater har det bedömts mest ändamålsenligt att landskapsstyrelsen ges möjlighet att avgöra vilken utredning som skall erfordras för att visa att förutsättningarna enligt 3 § är uppfyllda.

10 § Ändringarna föränleds av den nya självstyrelselagen och EES-avtalet.

17 § Ändringen föränleds av att det inte längre finns kommunala hälsonämnder efter den s.k. Hoss-reformen.

22 § Ändringarna föränleds av den nya självstyrelselagen och EES-avtalet.

23 § Ändringarna föränleds av den nya självstyrelselagen och EES-avtalet.

28 § Den form av näringsverksamhet som nämns i 1 mom. bedrivs i allmänhet till självförsörjning. Eftersom det dock kan förekomma även andra fall har sådant beaktats vid anpassningen av paragrafen till den nya självstyrelselagen och EES-avtalet.

3. Landskapslagen om ändring av landskapslagen angående handel i öppen butik med begagnade varor samt skrot och lump

3 § Eftersom förlust av medborgerligt förtroende inte längre är möjligt har kravet på att åtnjuta medborgerligt förtroende borttagits. Dessutom har i paragrafen beaktats att intyg i egentlig mening över att en person råder över sig själv och sin egendom inte förekommer i alla EES-stater.

4 § I paragrafen har en ändring gjorts pga att landskapet övertagit huvudmannaskapet för hälso- och sjukvården. Dessutom har 11 § nya självstyrelselagen beaktats.

15 § Ändringarna föränleds av att det efter landskapets övertagande av ansvaret för hälso- och sjukvården inte finns några kommunala nämnder som ansvarar för hälsovården.

25 § Paragrafen kan upphävas eftersom det inte längre förekommer någon distriktsindelning inom polisväsendet i landskapet.

4. Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om inkvarterings- och förplägnadsrörelse

Lagen är utformad enligt de principer som allmänt tillämpas vid utformningen av blankettlagar. I 1 § anges sålunda den riksförfattning som skall göras tillämplig i landskapet, i 2 § de materiella undantag som skall gälla från ifrågavarande rikslagstiftning och i bestämmelserna i 3 § hur förvaltningen skall vara ordnad i landskapet.

Enligt 2 § 1 mom. skall de bestämmelser i förordningen om härbärgerings- och förplägnadsrörelse vilka rör försäljning liknande kioskförsäljning inte tillämpas i landskapet. Orsaken härtill är att kioskhandeln i landskapet avreglerades samtidigt som affärernas öppethållningstider reformerades genom den affärstidslag som trädde i kraft den 1 januari 1992. Ifrågavarande avvikelser har bedömts vara möjliga att göra utan att tillämpningsområdet (1 § 1 mom. 2p. förordningen om inkvarterings- och förplägnadsrörelser) behöver ändras. Något allmänt hinder bör nämligen inte anses föreligga mot att såsom komplement till en reglementerad näring bedriva även icke-reglementerad näring.

Utskänkningstillstånd beviljas numera av landskapsstyrelsen. På grund härav har i 2 § 3 mom. föreskrivits att de uppgifter som enligt förordningen skall tillställas Oy Alko Ab i landskapet skall tillställas landskapsstyrelsen.

Såvitt gäller frågan om undantag från öppethållningstiderna har landskapsstyrelsen inte funnit orsak att göra den i riksförordningen gjorda indelningen och uppställa olika förutsättningar för beviljande av undantag beroende på om det är fråga om tiden 02-04 eller 04-05. När tillstånd till undantag från den allmänna bestämmelsen om öppettider provas görs det i första hand utgående från näringspolitiska överväganden. Dessutom kan det vara nödvändigt att väga in alkoholpolitiska bedömningar samt faktorer som hör samman med hur den allmänna ordningen kan upprätthållas. Den samlade bedömningen av alla dessa faktorer har det bedömts mest ändamålsenligt att låta landskapsstyrelsen göra.

5. Landskapslagen om ändring av landskapslagen om resebyrårörelse

3 § Av paragrafen i dess nuvarande lydelse följer bl.a. att det av en enskild person som önskar bedriva resebyrårörelse fordras att han "äger rätt att idka näring i landskapet". Med ifrågavarande uttryck avses att vederbörande tillkommer allmän rätt att bedriva näring i landskapet pga att han innehar åländsk hembygdsrätt eller att han beviljats rätt att bedriva näring. I syfte att klargöra de förhållanden som råder efter att den nya självstyrelselagen (11 §) trätt i kraft och EES-avtalet träder i kraft har paragrafen ändrats.

4 § Det är tveksamt om Art 126 i EES-avtalet medger landskapet rätt att ställa krav på innehav av åländsk hembygdsrätt för en person som skall verka som ansvarig

föreståndare. Landskapsstyrelsen bedömer att den frågan inte behöver ställas på sin spets, eftersom det inte finns något behov av att uppställa ett sådant krav. Sålunda föreslås kravet på att den ansvarige föreståndaren skall "äga rätt att idka näring i landskapet borttaget.

5 § I EES-avtalet ingår ett direktiv om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang (90/314/EEG). Direktivet ingår i Bilaga XIX som rör konsumentskydd. Direktivet innehåller emellertid även en artikel (Art 7) som rör den säkerhet som skall ställas av den som är arrangör eller återförsäljare av resepaket. Rätten att lagstifta om krav på säkerhet för idkande av resebyråerörelse har ansetts tillkomma landskapet (näringsrättslig reglering), trots frågans nära samhörighet med konsumentskydd.

De bestämmelser som rör konsumentskydd i paketresedirektivet har beaktats i ett förslag till lag om paketresor (prop 237-92 Rd). Där definieras bl.a. begreppet paketresa. Eftersom lagen om paketresor kommer att vara tillämplig i landskapet, anser landskapsstyrelsen att den däri ingående definitionen av paketresa bör användas när bestämmelserna om ställande av säkerhet anpassas till paketresedirektivet. I och med att tillämpningsområdet för paketresedirektivet och paketreselagen i vissa avseenden är vidare än det nuvarande tillämpningsområdet för landskapslagen om resebyråerörelser finns det behov av att ställa också lägre krav på säkerhet än det f.n. angivna minimibeloppet 100.000 mark. I annat fall skulle direktförsäljning och -marknadsföring av vissa slag av resepaket i praktiken försvåras i oskäligen utsträckning.

20 § I paragrafens 1 mom. ingår bestämmelser enligt vilka lagens tillämpningsområde inskränks. Dessa bestämmelser kan kvarstå oförändrade endast om paketresedirektivet beaktas. En bestämmelse härom har därför fogats till paragrafen.

6. Landskapslagen om upphävande av Hans Kejsarliga Majestäts Nådiga Förordning, angående enskilda jernvägar för allmän samfärdsel

I den första självstyrelselagen liksom i 1951 års självstyrelselag tillhörde rättsområdet "järnvägsväsendet" rikets behörighetssfär (9 § 2 mom 11 p. respektive 11 § 1 mom. 17 p. I den nya självstyrelselagen har behörigheten på ett rättsområde benämnt "spårbunden trafik" (18 § 21 p) nämnts bland de rättsområden som faller under landskapets behörighet. Det i den nya självstyrelselagen använda begreppet "spårbunden trafik" torde omfatta det som i de tidigare gällande självstyrelselagarna benämndes järnvägsväsendet. På ifrågavarande område bör sålunda en behörighetsöverföring från staten till landskapet ha ägt rum när den nya självstyrelselagen trädde i kraft.

Av 71 § nya självstyrelselagen följer bl.a. att, då lagstiftningsbehörighet överförs från statsmakten till landskapet, den rikslagstiftning som tillkommit före den nya

självstyrelselagens ikraftträdande skall fortsätta gälla till dess att lagtinget annorlunda beslutar genom landskapslag. Sådan rikslagstiftning skall tillämpas i den lydelse den hade när den nya självstyrelselagen trädde i kraft. Den kejserliga förordningen angående enskilda järnvägar för allmän samfärdsel, i den lydelse den hade när nya självstyrelselagen trädde i kraft, är således gällande i landskapet till dess annorlunda stadgas genom landskapslag.

Den ovan nämnda kejserliga förordningen innehåller bl.a. bestämmelser om förutsättningarna för att få anlägga en enskild järnväg, om expropriation av behövlig mark samt om ersättande av skada som uppstått under transport. I 2 § förordningen anges bl.a. att tillstånd att anlägga järnväg får beviljas endast finsk medborgare som är bosatt i landet, kommun i Finland eller finskt aktiebolag. Den bestämmelsen står följaktligen i strid med EES-avtalet och kan därför inte förbli oförändrad.

Landskapsstyrelsen bedömer att det i landskapet inom överskådlig framtid inte kommer att anläggas någon enskild järnväg för allmänt begagnande. Landskapsstyrelsen har därför valt att inte föreslå några ändringar i förordningen utan föreslår i stället att den upphävs helt och hållet.

7. Landskapslagen om upphävande av Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Kungörelse, innefattande närmare föreskrifter angående utöfvandet af auktionsförrättareyrket i stad

Enligt den första självstyrelselagen från år 1920 tillkom landskapet en allmän rätt att lagstifta om olika slag av näringar. Från landskapets behörighetssfär hade dock undantagits vissa slag av näringar samt rätten att lagstifta om "grunderna för rätt att bedriva näring och yrke". Olika uppfattningar framfördes under lagens giltighetstid om innebörden av ifrågavarande uttryck. Trots att det finns också skäl som talar i motsatt riktning gör landskapsstyrelsen den bedömningen att kungörelsen från år 1898, innefattande närmare föreskrifter angående utöfvandet af auktionsförrättareyrket i stad tillhörde de författningar som blev gällande i landskapet pga 10 § 1 mom. första självstyrelselagen. På ifrågavarande område vidtogs inte några lagstiftningsåtgärder under den första självstyrelselagens giltighetstid.

I 1951 års självstyrelselag hänfördes "auktionsförrättareyrket" uttryckligen till rikets behörighetssfär (11 § 1 mom. 10 p.) och i 5 mom. av lagens ikraftträdelsebestämmelser regleras de situationer då behörighetsförskjutning ägt rum. Däri ingår dock inte någon uttrycklig bestämmelse om konsekvenserna av en behörighetsöverföring från landskapet till staten tillämplig på sådana fall då landskapet inte tagit i bruk sin lagstiftningsrätt utan låtit den rikslagstiftning som tillkom före 1920-års självstyrelselag vara gällande. Sannolikt gjordes vid beredningen av 1951-års självstyrelselag den bedömningen att i sådana fall den i landskapet tillämpliga versionen av ifrågavarande rikslagstiftning automatiskt försvann och uppgick i den motsvarande rikslagstiftningen som förutsattes finnas, trots att det inte behövde vara så t.ex. om ifrågavarande författning upphävts av vederbörande riksorgan men inte av landstinget. Alternativt torde även bestämmelserna

om landskapslag som tillkommit före 1951-års självstyrelselag kunna anses vara analogt tillämpliga även på annan då tillämplig rätt i landskapet än enbart landskapslag. I så fall skulle dock landskapets organ inte ha rätt att upphäva den gamla författningen vilken ingår i den i landskapet tillämpliga rätten.

I den nya självstyrelselagen, som trädde i kraft den 1 januari 1993, ingår det inte någon uttrycklig bestämmelse om behörigheten att reglera auktionsförrättareyrket. Det bör dock ändå anses klart att behörigheten på området tillkommer landskapet pga den bestämmelse där rätten att lagstifta om näringar allmänt regleras (18 § 22 p.). En behörighetsöverföring bör således anses ha ägt rum jämfört med 1951-års självstyrelselag och av övergångsbestämmelserna i 71 § nya självstyrelselagen följer att den kejserliga kungörelsen, innefattande närmare föreskrifter angående utövande af auktionsförrättareyrket i stad, i den lydelse den hade vid nya självstyrelselagens ikraftträdande, skall tillämpas i landskapet tills dess lagtinget annorlunda beslutar genom landskapslag.

Genom den kejserliga kungörelsen är auktionsförrättareyrket i stad en reglementerad näring som får bedrivas endast med särskilt tillstånd. Utanför städer är dock auktionsförrättaryrket inte underkastat ifrågavarande regelverk.

I den kejserliga kungörelsen uppställs olika villkor och förutsättningar för att yrkesmässigt få förrätta auktioner. Bl.a. uppställs i 1 § ett krav på att det för rörelsen skall finnas en ansvarig föreståndare som skall vara finsk medborgare. Den kejserliga kungörelsen står således i strid med EES-avtalet och den får följaktligen inte fortsätta gälla utan att den ändras.

Landskapsstyrelsen har inte funnit tillräckliga skäl för att auktionsförrättareyrket skall vara reglementerat i framtiden, vare sig i stad eller på landsbygden. Till följd härav föreslår landskapsstyrelsen att ifrågavarande näringsfång avreglementeras och den kejserliga kungörelsen upphävs. Om det anses finnas en version av kungörelsen pga 10 § 1 mom. första självstyrelselagen bör upphävandet gälla även den versionen.

8. Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om fastighetsmäklare

Behörigheten att reglera fastighetsmäklaryrket har överförts på landskapet genom den nya självstyrelselagen (18 § 22 p.) I 1951 års självstyrelselag var det en riksangelägenhet enligt 11 § 2 mom. 10 p.

Fram till ikraftträdandet av den nya självstyrelselagen reglerades fastighetsmäklaryrket i dels en överenskommelseförordning, förordningen om fastighetsförmedlare i landskapet Åland (66/75), och dels förordningen om fastighetsförmedlare (FFS 140/68). I och med att överenskommelseförordningen automatiskt upphörde att gälla när den nya självstyrelselagen trädde i kraft är från och med ingången av år 1993 ifrågavarande verksamhet numera reglerad endast i förordningen om fastighetsförmedlare, vilken skall tillämpas i landskapet pga 71 § nya självstyrelselagen.

I förordningen om fastighetsförmedlare stadgas bl.a. att endast finska medborgare och inhemska associationer kan beviljas tillstånd att bedriva fastighetsförmedlingsrörelse (2 §), att styrelsemedlem, ansvarig bolagsman och verkställande direktör i en association som bedriver fastighetsförmedling skall vara finsk medborgare (6 §) samt att det för fastighetsförmedlingsrörelse skall finnas en ansvarig föreståndare som skall vara finsk medborgare (6 och 7 §§). Förordningen står således i strid med EES-avtalet och den kan inte kvarstå utan ändringar. I stället för att göra ändringar i den gällande förordningen bedömer landskapsstyrelsen det dock vara mera ändamålsenligt att den nya rikslagstiftningen om fastighetsmäklare, förordningen om fastighetsmäklare (FFS 181/93) bringas i kraft även i landskapet genom en blankettlag.

Den föreslagna blankettlagen är utformad i överensstämmelse med de principer som allmänt tillämpas vid utformningen av blankettlagar. I lagens 1 § anges sålunda den riksförfattning som görs tillämplig och de särbestämmelser som skall gälla i landskapet anges i övriga paragrafer.

De särbestämmelser som skall gälla i landskapet föranleds av olika skäl. Vissa av dem är sådana som är en direkt konsekvens av att landskapsstyrelsen skall handha en del av de förvaltningsuppgifter som regelverket föranleder. Dessa särbestämmelser är närmast av teknisk natur och ingår i lagens 1 §, 2 § 1 och 2 mom., 4 §, 5 § 2 mom. samt i en del av 2 § 3 mom. Övriga särbestämmelser rör det organ som skall finnas för att ordna de prov som fastighetsmäklare förutsätts genomgå.

Det system som f.n. tillämpas med en särskild nämnd som ordnar fastighetsförmedlarprov har visat sig vara ändamålsenligt. Också nämndens sammansättning och arbetsformer är ändamålsenliga. De principer som hittills tillämpats på nämnden och dess arbete bör därför iaktas även framdeles. Till följd härav har de bestämmelser i förordningen vilka rör den s.k. fastighetsmäklarnämnden inte gjorts tillämpliga i landskapet. I stället har i lagen intagits bestämmelser som i detta avseende möjliggör ett oförändrat system.

I förordningen om fastighetsmäklare ingår inte någon bestämmelse om sökande av ändring i beslut som fattats av fastighetsmäklarnämnden, t.ex. om underkännande vid examen. Inte heller ingår det i förordningen någon bestämmelse som anger att ett principiellt besvärsförbud skulle gälla.

De bestämmelser i den nya självstyrelselagen som allmänt rör ändringssökande (25 § och 27 § 23 p.) medger utrymme för tolkning. Tillämpningen av 25 § på ett visst sakförhållande borde nämligen inte vara beroende av om det finns en motsvarande rikslagstiftning eller inte, eftersom i så fall två snarlika frågor kan komma att behandlas olika vad gäller besvärsmöjligheten. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning bör det, oberoende av om besvärsmöjlighet finns eller inte finns i ett beslut som den av handels- och industriministeriet tillsatta nämnden fattat om att underkänna någon vid ett fastighetsmäklarprov, vara möjligt att i överensstämmelse med 25 § självstyrelselagen ange att ändring genom besvär får sökas hos landskapsstyrelsen av den som inte nöjer sig med nämndens beslut att underkänna honom vid ett fastighetsmäklarprov. När

nämnden avgör om den skall godkänna eller underkänna en deltagare i ett fastighetsmäklarprov beslutar den självständigt och på eget ansvar, varför nämnden måste betraktas som en i 25 § självstyrelselagen avsedd landskapsstyrelsen underställd myndighet. Landskapsstyrelsen bedömer att besvärssystemet i förevarande slag av ärende inte står i strid med de allmänna grunderna för besvärssystemet i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50).

9. Landskapslagen om förutsättningarna för att i landskapet Åland leta efter, inmuta och utnyttja gruvfyndigheter

I 1951 års självstyrelselag nämndes "gruvor och mineralfyndigheter" uttryckligen bland de rättsområden som föll under rikets behörighet (11 § 2 mom. 10 p.). Enligt den nya självstyrelselagen har dock en del av gruvlagstiftningen i vidsträckt bemärkelse överförs till landskapets behörighet. Av 18 § 19 p. nya självstyrelselagen följer sålunda att landskapet har rätt att lagstifta om "rätt att leta efter, inmuta och utnyttja mineralfyndigheter". Eftersom behörighet överförs från statsmakten till landskapet skall den rikslagstiftning på ifrågavarande område vilken tillkommit före den nya självstyrelselagen tillämpas tills dess lagstiftningsåtgärder vidtas från landskapets sida (71 §). Den lagstiftning som skall tillämpas på området är en del av gruvlagen (FFS 503/65).

För att det framdeles inte skall råda någon oklarhet om förutsättningarna för att efterleta, inmuta och utnyttja mineralfyndigheter i landskapet föreslås en särskild lag härom. När en mineralfyndighet utnyttjas bör det i allmänhet vara fråga om näringsutövning. Efterletande och inmutning av gruvfyndighet hör nära samman med näringsverksamhet trots att åtminstone efterletandet i sig inte nödvändigtvis behöver vara direkt kopplat till näringsverksamhet. I allmänhet bör dock rätten att efterleta, inmuta och utnyttja gruvfyndigheter ha en sådan anknytning till näringsutövning, och också nyttjandet av fast egendom, att det måste anses rimligt att de näringsrättsliga förutsättningarna skall tillämpas (allmän rätt att bedriva näring i landskapet med beaktande av 11 § nya självstyrelselagen). Ifrågavarande krav föreslås därför vara tillämpliga. På grund härav föreslås 1 § gruvlagen upphävd och ersatt med en särskild landskapslag härom.

10. Landskapslagen om upphävande av landskapslagen om uthyrning av arbetskraft

Genom landskapslagen om uthyrning av arbetskraft (15/87), som trädde i kraft den 1 april 1987, förbjöds i landskapet uthyrning av arbetskraft utan särskilt tillstånd av landskapsstyrelsen. Före nämnda datum var uthyrning av arbetskraft inte en reglementerad näring i landskapet.

Landskapslagen om uthyrning av arbetskraft är en s.k. blankettlag genom vilken förordningen om uthyrning av arbetskraft (FFS 908/85) gjorts tillämplig även i landskapet. I landskapslagen ingår vissa särbestämmelser av väsentlig betydelse.

Begreppet uthyrning av arbetskraft definieras i lagens 1 § 3 mom. Av definitionen följer att med ifrågavarande begrepp avses en företeelse som påminner om såväl entreprenadförhållande som arbetsförmedling samt arbetsavtal. I behörighetshänseende bedömdes lagen ha sin starkaste anknytning till arbetsförmedlingsbegreppet i 1951 års självstyrelselag (13 § 1 mom. 6 p.). Den omständigheten att de motiv som åberopades för att uthyrningen av arbetskraft skulle reglementeras också hade en viss anknytning till arbetsavtalsrättsliga problemställningar tillmättes därvid inte avgörande betydelse. Trots att rätten att lagstifta om arbetsavtal överförts från landskapet till riket genom den nya självstyrelselagen (29 § 1 mom. 6 p.), men då rätten att lagstifta om arbetsförmedling och därmed sammanhörande angelägenheter (18 § 22 och 23 pp.) tillkommer landskapet, bör rätten att lagstifta om uthyrning av arbetskraft fortfarande tillkomma landskapet.

I 5 § landskapslagen om uthyrning av arbetskraft anges att tillstånd att hyra ut arbetskraft får beviljas endast den som har rätt att idka näring i landskapet. Av 3 § i den förordning som gjorts tillämplig genom lagen följer dessutom att det förutsätts att vederbörande är finsk medborgare eller en finsk registrerad juridisk person och av förordningens 4 § följer att det i vissa fall skall finnas en ansvarig föreståndare som skall vara finsk medborgare. Landskapslagen om uthyrning av arbetskraft står således i strid med EES-avtalet och får inte fortsätta gälla utan ändringar.

Landskapslagen om uthyrning av arbetskraft utgör en närings- och arbetskraftspolitisk reglering. Några tillstånd enligt lagen har aldrig beviljats och inte heller har någon ansökan avslagits. Det kan således sägas att lagen hittills aldrig tillämpats.

De tyngst vägande skälen för varför uthyrningen av arbetskraft reglementerades hänförde sig till frågor som hade att göra med anställningstryggheten och -förhållandena i övrigt för de anställda i uthyrningsföretagen samt frågor som hade att göra med stabiliteten på den öppna nordiska arbetsmarknaden.

I såväl Finland som Sverige pågår f.n. ett avregleringsarbete i stor omfattning bl.a. gällande förutsättningarna att bedriva olika slag av näring. Också det stalgiga arbetsförmedlingsmonopolet avskaffas och utsätts för konkurrens. I rikslagstiftningen kommer kravet på tillstånd för att få hyra ut arbetskraft att avskaffas (prop 103/93 Rd) och i stället införs en skyldighet att anmäla om verksamheten till arbetarskyddsmyndigheterna. I och med att de arbetsavtalsrättsliga problemen i anslutning till uthyrningen av arbetskraft, vilka frågor inte längre tillhör landskapets behörighet, i framtiden kommer att regleras på ett godtagbart sätt i rikslagstiftningen finns det inte längre behov av att i landskapet behålla reglementeringen av ifrågavarande näring. Landskapslagen om uthyrning av arbetskraft föreslås därför upphävd.

11. Landskapslagen om upphävande av 1 § 4 mom. landskapslagen om arbetsförmedling

Bestämmelsern i 1 § 4 mom. föreslås upphävd som en direkt konsekvens av att landskapslagen om uthyrning av arbetskraft föreslås upphävd.

12. Landskapslagen om ändring av 2 § landskapslagen om fiske i landskapet Åland

Enligt 2 § gällande lag har "envar landets inbyggare" rätta att bedriva fiske inom vissa vattenområden. Denna rätt gäller främst inom det område som benämns allmänt vattenområde, vilket börjar vid byarågång och sträcker sig till en linje som löper parallellt med byarågången fyra sjömil utanför densamma. Dessutom gäller rätten inom vissa områden av krononatur. Områdena av krononatur kommer dock i praktiken ändå inte i fråga, eftersom de faller bort på grund av uttrycket "men ej lyder under visst hemman eller innehavas av någon under särskilda villkor".

Rätten till fiske på allmänt vattenområde för landets inbyggare omfattar alla former av tillåtet fiske, även yrkesmässigt sådant. Husbehovs- och fritidsfiske får inom området dessutom bedrivas av medborgare i de nordiska länderna.

Yrkesmässigt fiske betraktas inte som näringsutövning i egentlig mening enligt den gällande näringslagstiftningen (7 § 2 mom. landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland). Sett i ett EES-perspektiv bör det emellertid vara nödvändigt att jämställa yrkesmässigt fiske med egentlig näringsutövning. Av principen om fri etableringsrätt och Art. 126:2 i EES-avtalet följer sålunda att det inte kan vara tillåtet att fisket inom allmänt vattenområde i landskapet förbehålls landets inbyggare. Landskapsstyrelsen bedömer dock att alla yrkesfiskare från EES-staterna f.n. inte kan medges fritt tillträde till de allmänna vattenområdena i landskapet. Orsaken härtill är särskilt vattenområdenas ringa storlek, den begränsade tillgången på fisk samt det att ett alltför stort uttag av lax inte är möjligt eftersom de naturligt reproducerande bestånden av lax är utsatta för ett visst hot.

Det åländska yrkesfisket har hittills varit en del av det nationella yrkesfisket. Några inskränkningar har inte funnits i finska icke-åländska fiskares möjligheter att fiska inom allmänt vattenområde i landskapet. Art 126:2 samt Art 4 i EES-avtalet medger emellertid inte utrymme för att finska medborgare eller personer hemmahörande i landet medges förmåner som inte medges andra EES-medborgare respektive personer hemmahörande i andra EES-stater. Om inskränkningar görs i rätten att bedriva yrkesmässigt fiske på allmänt vattenområde i landskapet, måste det göras på ett sådant sätt att Art 126 st. 2 p. c inte överträds.

Landskapsstyrelsen föreslår att rätten att bedriva yrkesmässigt fiske på allmänt vattenområde förbehålls personer som är stadigvarande bosatta i landskapet. Något krav på innehav av visst medborgarskap för fysiska personer har det inte bedömts ändamålsenligt att uppställa.

Med tanke på de traditioner som finns från den tid när fiskebåtar rörde sig betydligt friare än f.n. på öppna havsområden, skulle det vara oskäligt att helt utestänga alla icke-åländska fiskare från de allmänna vattenområdena i landskapet. Det har därför gjorts möjligt för landskapsstyrelsen att tillåta andra yrkesfiskare att bedriva fiske på de allmänna vattenområdena. Avsikten är att tillstånd till en början skall beviljas för traditionellt fiske i rimlig omfattning. Traditionellt fiske har i viss utsträckning bedrivits av finska båtar vid fiske efter lax under våren och försommaren.

Rätten för medborgare i de nordiska länderna att bedriva husbehovs- och fritidsfiske föreslås kvarstå utan ändringar. Denna rätt som funnits under en lång tid bör inte anses stå i strid med EES-avtalet, trots den särbehandling den innebär av medborgare i olika EES-stater. Orsaken härtill är att det inte är fråga om näringsutövning eller en därmed jämförbar angelägenhet.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lagar.

1. LANDSKAPSLAG

om ändring av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 21 § landskapslagen den 10 april 1957 om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57),

ändras 1 § 1 och 3 mom., 2 §, 4 § 1 mom., 6 § 1 mom., 7 § 2 mom., 9 § 2 mom. och 23a § 3 mom., av dessa lagrum 9 § 2 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 16 december 1969 (55/69) och 23a § 3 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 5 juli 1979 (50/79) samt

fogas till lagen en ny 3a § som följer:

1 §

Den som är medborgare i stat som tillhör det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har rätt att, med iakttagande av bestämmelserna i denna lag, bedriva näring i landskapet.

Vad i 1 mom. är sagt gäller även bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning eller stiftelse som har sin hemort i stat som anges i 1 mom.

2 §

Vad i rikslagstiftningen är föreskrivet om annan än i 1 § avsedd utlännings eller utländsk sammanslutnings rätt att idka näring i landet gäller även i landskapet Åland, dock med beaktande av bestämmelserna i denna lag.

3a §

Utan hinder av bestämmelserna i 3 § 1 mom. har den som är bosatt i landskapet och är medborgare i en stat som tillhör det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet rätt att i landskapet idka sådan näring som bedrivs under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland (71/91).

4 §

Åt enskild person, bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning eller stiftelse, som inte uppfyller i 3 § stadgade förutsättningar, kan landskapsstyrelsen, då skäl därtill är, efter prövning i varje särskilt fall lämna tillstånd till sådan näringsutövning i landskapet som avses i nämnda paragraf. Sådant tillstånd kan gälla endast viss näring.

6 §

Näringsanmälan skall, med i 7 § nämnda undantag, göras innan näringsrörelse

påbörjas eller övertas. Anmälan, som skall vara avfattad i skriftlig form, görs hos polismyndigheten i landskapet. Till anmälan skall fogas utredning om att anmälaren råder över sig själv och sin egendom och enligt bestämmelserna i 3 - 4 § är berättigad att idka näring i landskapet samt, i fråga om i 5 § nämnd näring, även utredning om att tillstånd därtill utverkats. Landskapsstyrelsen beslutar om vilken utredning som erfordras för att visa att en person råder över sig själv och sin egendom, dock så att det i fråga om annan än i 1 § 1 mom. avsedd utländsk medborgare gäller vad därom i rikslagstiftning är föreskrivet.

-----

7 §

Anmälan eller tillstånd erfordras inte för idkande av lantbruk eller, till den del fråga är om personer som är stadigvarande bosatta i landskapet, för bedrivande av fiske.

9 §

Om näringsidkare som gjort näringsanmälan på ort utanför landskapet utsträcker sin verksamhet till landskapet sålunda att vara eller tjänst för vilken han betingar sig ersättning till väsentlig del produceras inom landskapet, men egentlig avdelning eller filial likväl inte inrättas, är han skyldig att göra näringsanmälan hos polismyndigheten i landskapet. Bestämmelserna i detta moment tillämpas dock inte på näringar som anges i 27 och 29 §§ självstyrelselagen för Åland.

23a §

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte på utövare av näringar som anges i 27 och 29 §§ självstyrelselagen för Åland.

Denna lag träder i kraft den

_____

_____

2.

LANDSKAPSLAG

om ändring av landskapslagen om rörlig handel

I enlighet med lagtingets beslut:

upphävs 3 § 1 och 2 punkterna samt 5 § 3 mom. landskapslagen den 4 april 1963 om rörlig handel (9/63),

ändras inledningssatsen i 3 §, 5 § 2 mom., 6 § 2 mom., 10 §, 17 § 1 mom., 22 § 1 mom., 23 § och 28 § 1 mom., av dessa lagrum 10 § sådan den lyder i landskapslagen den 6 mars 1979 (15/79), samt

fogas till 22 § ett nytt 3 mom. och till 28 § ett nytt 3 mom. som följer:

3 §

Tillstånd att bedriva gårdfarihandel kan beviljas den som är bosatt i landskapet och som

-----

5 §

Tillstånd att bedriva gårdfarihandel söks hos landskapsstyrelsen.

6 §

Till ansökan skall fogas av landskapsstyrelsen föreskriven utredning om att sökanden uppfyller de förutsättningar som anges i 3 §.

10 §

Tillstånd till ambulerande butikshandel kan beviljas den som enligt landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) tillkommer eller beviljats rätt att bedriva näring i landskapet och som efter att ha gjort i nämnda lag avsedd näringsanmälan idkar handel med i 11 § nämnda varor. Prövas det med hänsyn till försörjningen av någon arbetsplats nödvändigt eller är ambulerande butikshandel erforderlig för den lokala befolkningens behov, kan tillstånd till ambulerande butikshandel beviljas även den som annars inte idkar handel med i 11 § nämnda varor.

Det i 1 mom. angivna kravet på att vederbörande skall tillkomma eller ha beviljats rätt att bedriva näring i landskapet tillämpas inte om den ambulerande butikshandeln skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland (71/91).

17 §

Transportmedel får inte användas för försäljning eller transport av livsmedel, som inköps i samband med ambulerande butikshandel, förrän hälsonämnden godkänt det för detta ändamål. Transportmedlet skall undergå förnyad besiktning före den 1 maj varje följande kalenderår.

-----

22 §

Tillstånd att genom ambulerande handel saluföra produkter av hemslöjd, hantverk och därmed jämförbar småindustri, dock inte livsmedel, kan beviljas tillverkare av dylika produkter, sammanslutning av tillverkare eller av tillverkaren eller av tillverkaren eller sammanslutningen av tillverkare godkänd förmedlare som enligt landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland tillkommer eller beviljats rätt att bedriva näring i landskapet, om beviljande av sådant tillstånd är av behovet påkallat för tillverkarens och hans anställdas utkomst.

Det i 1 mom. angivna kravet på rätt att bedriva näring gäller inte, om den ambulerande handeln skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland.

23 §

Redlig och ordentlig person samt sammanslutning som enligt landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland tillkommer eller beviljats rätt att bedriva näring i landskapet, kan beviljas tillstånd att för visst tillfälle eller annars för viss tid, likväl högst under sex månader, bedriva tillfällig ambulerande handel.

Det i 1 mom. angivna kravet på rätt att bedriva näring gäller inte om den tillfälliga ambulerande handeln skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland.

28 §

Den som enligt landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland tillkommer eller beviljats näringsrätt får på landsbygden till salu kringföra fisk samt växt- och trädgårdsprodukter med tillstånd av polismyndigheten.

Det i 1 mom. angivna kravet på rätt att bedriva näring i landskapet gäller inte om näringen skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland

-----
Denna lag träder i kraft den

3.

LANDSKAPSLAG

om ändring av landskapslagen angående handel i öppen butik med begagnade varor samt skrot och lump

I enlighet med lagtingets beslut:

upphävs 25 § landskapslagen den 27 februari 1943 angående handel i öppen butik med begagnade varor samt skrot och lump (10/43)

ändras 3 § 3 mom. 1 punkten, 3 § 5 mom., 4 § 1 mom. samt 15 § 1 och 2 mom. samt

fogas till 4 § ett nytt 4 mom. som följer:

3 §

Ansökan om tillstånd skall åtföljas av:

1) utredning, utvisande att affärsidkaren eller, om rörelsen bedrivs av bolag, andelslag eller annan sammanslutning, medlemmarna av dess styrelse råder över sig själva och sin egendom; och

---

Till ansökan om tillstånd att vara ansvarig föreståndare skall bifogas utredning av det slag som anges i 3 mom. 1 punkten angående den som är avsedd att verka som ansvarig föreståndare.

4 §

Innan tillstånd beviljas skall erforderliga uppgifter inhämtas om sökanden och om den som är avsedd att verka såsom ansvarig föreståndare. Utlåtande över ansökan skall inhämtas av polismyndigheten samt, om skäl därtill föreligger, av hälsonämnd.

Det i 1 mom. angivna kravet att sökanden skall ha rätt att idka anmälningspliktig näring tillämpas inte om handeln skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland (71/91).

15 §

Lump samt övriga varor, vilka sprida stank eller hälsovådliga dunster, skall förvaras på sådana platser och på sådant sätt att omgivningen inte lider hälsovådligt men samt att faran för alstring och utveckling av flugor och andra insekter i görligaste mån förhindras. Förråd av sådana varor får uppläggas endast på ställen som av hälsonämnd utpekats som lämpliga därtill.

Begagnade gång- och andra kläder samt husgeråd vilka kan misstänkas sprida smitta eller ohyra eller andra insekter bör, innan de placeras i affärslokal, rengöras samt göras ofarliga på det sätt som hälsonämnden beslutar.

Denna lag träder i kraft den _____

_____

4. LANDSKAPSLAG

om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om inkvarterings- och förplägnadsrörelse

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Förordningen den 19 april 1991 om inkvarterings- och förplägnadsrörelser (FFS 727/91) skall, med i denna lag angivna avvikelser, tillämpas i landskapet Åland.

Ändring av den förordning som anges i 1 mom. gäller i landskapet, om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

2 §

Bestämmelserna i 1 § 4 mom. 8, 16 och 17 §§ av den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen skall inte tillämpas i landskapet.

Hänvisningarna i den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen till lagen om rätt att idka näring skall i landskapet avse landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57).

Den utredning som skall tillställas Oy Alko Ab enligt 3 § 3 mom. av den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen skall i landskapet tillställas landskapsstyrelsen.

Tillstånd till undantag från bestämmelserna i 4 § av den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen kan i landskapet, med avvikelse från bestämmelserna i förordningens 5 §, beviljas för viss tid av landskapsstyrelsen på de villkor landskapsstyrelsen uppställer.

3 §

De förvaltningsuppgifter som enligt den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen ankommer på statlig myndighet skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen, dock så att även polismyndigheten skall övervaka att bestämmelserna i denna lag följs. Polismyndigheten skall även fullgöra de förvaltningsuppgifter som består i att godkänna ordningsmän, som avses i förordningens 10 §, samt i att tilldela näringsidkare varning som avses i förordningens 14 §.

4 §

Denna lag träder i kraft den _____ och genom lagen upphävs landskapslagen om härbärgerings- och förplägningsrörelser (1/72) samt landskapsförordningen om härbärgerings- och förplägningsrörelser (18/73).

Av verkställigheten av denna lag förutsatta åtgärder får vidtas före ikraftträdandet.

5.

L A N D S K A P S L A G

om ändring av landskapslagen om resebyrå rörelse

I enlighet med lagtingets beslut:

ändras 4 § 4 punkten och 5 § landskapslagen den 26 november 1975 om resebyrå rörelse (56/75) samt

fogas till 3 § ett nytt 2 mom. och till 20 § ett nytt 2 mom. som följer:

3 §

Bestämmelsen i 1 § 1 mom. 1 punkten gäller inte enskild person som är bosatt i landskapet, om rörelsen skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland (71/91).

4 §

För att idka resebyrå verksamhet fordras av sammanslutning att

4) rörelsen bedrivs under ledning av en av landskapsstyrelsen godkänd ansvarig föreståndare som är bosatt i landskapet och uppfyller de i 3 § 1 mom. 2-5 punkterna stadgade fordringarna.

5 §

Innan tillstånd att idka resebyrå rörelse beviljas skall tillståndssökanden ställa säkerhet hos landskapsstyrelsen. Säkerheten skall ställas för ett belopp som landskapsstyrelsen med hänsyn till verksamhetens art och omfattning bestämmer.

För resor på vilka lagen om paketresor (FFS /) är tillämplig skall en tillräcklig säkerhet ställas för återbetalningen av erlagda belopp och för hemtransport av resenärerna.

20 §

Oavsett vad i 1 mom. stadgas, skall bestämmelserna i denna lag tillämpas på anordnande, försäljning och förmedling av resor på vilka lagen om paketresor är tillämplig.

Denna lag träder i kraft den _____ Av verkställigheten av denna lag förutsatta åtgärder får vidtas före ikraftträdandet.

6. LANDSKAPSLAG

om upphävande av Hans Kejserliga Majestäts Nådig Förordning, angående enskilda jernvägar för allmän samfärdsel

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Genom denna lag upphävs, såvitt gäller giltigheten i landskapet Åland, Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Förordning, av den 15 april 1889, angående enskilda jernvägar för allmän samfärdsel, sådan den lyder vid utgången av år 1992.

2 §

Denna lag träder i kraft den _____

7. LANDSKAPSLAG

om upphävande av Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Kungörelse, innefattande närmare föreskrifter angående utöfvande af auktionsförrättareyrke i stad

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Genom denna lag upphävs, såvitt gäller giltigheten i landskapet Åland, Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Kungörelse, av den 22 mars 1898, innefattande närmare föreskrifter angående utöfvande av auktionsförrättareyrket i stad, sådan den lyder vid utgången av år 1992.

2 §

Denna lag träder i kraft den

8. **LANDSKAPSLAG**
om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om fastighetsmäklare

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Förordningen den 12 februari 1993 om fastighetsmäklare (FFS 181/93) skall, med i denna lag angivna avvikelser, tillämpas i landskapet Åland.

Ändring av den förordning som anges i 1 mom. gäller i landskapet, om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

2 §

De uppgifter och handlingar som skall lämnas eller meddelas till länsstyrelse enligt 5 § av den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen skall i landskapet lämnas eller meddelas till landskapsstyrelsen.

De i 5 § av den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen ingående hänvisningarna till lagen om rätt att idka näring skall i landskapet avse landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57).

Bestämmelserna i 10, 11, 17 och 18 §§ av den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen skall inte tillämpas i landskapet.

3 §

För att ordna i 4 § av den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen avsett fastighetsmäklarprov tillsätter landskapsstyrelsen en fastighetsmäklarnämnd. Landskapsstyrelsen beslutar om nämndens sammansättning och mandattid, om beslutsfattandet i nämnden samt om när fastighetsmäklarprov skall ordnas.

4 §

De förvaltningsuppgifter som enligt den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen ankommer på statlig myndighet skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen.

5 §

Den som underkänts vid fastighetsmäklarprov får söka ändring i fastighetsmäklarnämndens beslut genom besvär hos landskapsstyrelsen.

Om sökande av ändring genom besvär i beslut som landskapsstyrelsen fattat i angelägenheter som avses i 14 § av den i 1 § 1 mom. nämnda förordningen gäller vad därom i förordningens 15 § är stadgat, dock så att ändring, som söks hos högsta förvaltningsdomstolen, får sökas endast såvitt gäller lagligheten av beslutet.

6 §

Denna lag träder i kraft den _____ och genom lagen upphävs förordningen om fastighetsförmedlare (FFS 140/68), sådan den var lydande vid utgången av år 1992.

9.

LANDSKAPSLAG

om förutsättningarna för att i landskapet Åland leta efter, inmuta och utnyttja gruvfyndigheter

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Den som enligt bestämmelserna i 3 § landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) tillkommer allmän rätt att bedriva näring i landskapet har rätt att i landskapet på eget och annans område leta efter, inmuta och utnyttja fyndighet, som innehåller i 2 § gruvlagen (FFS 503/65) avsedda gruvmineral med iakttagande i övrigt av bestämmelserna i gruvlagen.

Enskild och juridisk person som inte faller under bestämmelserna i 1 mom. kan av landskapsstyrelsen beviljas tillstånd att bedriva i momentet avsedd verksamhet.

2 §

Utan hinder av bestämmelserna i 1 § har den som är bosatt i landskapet rätt att leta efter, inmuta och utnyttja i paragrafen avsedd fyndighet, om det sker under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland (71/91).

3 §

Denna lag träder i kraft den _____ och genom lagen upphävs, såvitt gäller giltigheten i landskapet Åland, 1 § gruvlagen sådan den var lydande vid utgången av år 1992.

10.

LANDSKAPSLAG**om upphävande av landskapslagen om uthyrning av arbetskraft**

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 1 april 1987 om uthyrning av arbetskraft (15/87).

2 §

Denna lag träder i kraft den

11.

LANDSKAPSLAG**om upphävande av 1 § 4 mom. landskapslagen om arbetsförmedling**

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Genom denna lag upphävs 1 § 4 mom. landskapslagen den 20 juli 1960 om arbetsförmedling (23/60), sådant det lyder i landskapslagen den 1 april 1987 (14/87).

2 §

Denna lag träder i kraft den

12.

LANDSKAPSLAG**om ändring av 2 § landskapslagen om fiske i landskapet Åland**

I enlighet med lagtingets beslut ändras 2 § landskapslagen den 8 augusti 1956 om fiske i landskapet Åland (39/56), sådan den lyder i landskapslagen den 28 mars 1961 (7/61), som följer:

2 §

Inom allmänt vattenområde i landskapet har den som är stadigvarande bosatt i landskapet rätt att fiska, om inte annat anges i 2 mom. Oberoende av hemort har medborgare i Finland, Danmark, Island, Norge eller Sverige rätt att bedriva husbehovs- och fritidsfiske inom området.

Yrkesmässigt fiske får inom det område som anges i 1 mom. bedrivas endast av yrkesfiskare som är beroende av inkomster från fiske för sin försörjning. I landskapsförordning kan intas närmare bestämmelser om vad som avses med yrkesmässigt fiske och yrkesfiskare.

Landskapsstyrelsen kan, på de villkor och i den omfattning landskapsstyrelsen beslutar, medge yrkesfiskare som inte är bosatt i landskapet rätt att bedriva yrkesmässigt fiske inom det vattenområde som anges i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den

Mariehamn den 7 april 1994

L a n t r å d

Ragnar Erlandsson

T.f. lagberedningschef

Lars Karlsson

1. **LANDSKAPSLAG**
om ändring av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 21 § landskapslagen den 10 april 1957 om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57),

ändras 1 § 1 och 3 mom., 2 §, 4 § 1 mom., 6 § 1 mom., 7 § 2 mom., 9 § 2 mom. och 23a § 3 mom., av dessa lagrum 9 § 2 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 16 december 1969 (55/69) och 23a § 3 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 5 juli 1979 (50/79) samt

fogas till lagen en ny 3a § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Envar medborgare i landet är berättigad att, enligt vad nedan stadgas, idka näring i landskapet Åland.

Vad ovan sagts gäller jämväl inhemskt bolag och andelsag samt inhemsk förening, annan lagligen bildad sammanslutning och stiftelse, som enligt sina stadgar äro berättigade att idka näring.

2 §

Vad i rikets lag är stadgat om utlännings och utländsk sammanslutnings rätt att idka näring i landet, gäller jämväl i landskapet Åland, dock med beaktande av vad nedan stadgas.

Föreslagen lydelse

1 §

Den som är medborgare i stat som tillhör det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har rätt att, med iakttagande av bestämmelserna i denna lag, bedriva näring i landskapet.

Vad i 1 mom. är sagt gäller även bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning eller stiftelse som har sin hemort i stat som anges i 1 mom.

2 §

Vad i rikslagstiftningen är föreskrivet om annan än i 1 § avsedd utlännings eller utländsk sammanslutnings rätt att idka näring i landet gäller även i landskapet Åland, dock med beaktande av bestämmelserna i denna lag.

3a §

Utan hinder av bestämmelserna i 3 § 1 mom. har den som är bosatt i landskapet och är medborgare i en stat som tillhör det

Gällande lydelse

4 §

Åt enskild person, bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning eller stiftelse, som icke uppfyller i 3 § stadgade förutsättningar, kan landskapsstyrelsen, då skäl därtill äro, efter prövning i varje särskilt fall lämna tillstånd till sådan näringsutövning i landskapet, som avses i 4 § 2 mom. självstyrelselagen. Sådant tillstånd kan gälla blott viss näring.

6 §

Näringsanmälan skall, med i 7 § nämnda undantag, göras, innan näringsrörelse påbörjas eller övertages. Sådant anmälan göres skriftligen, i Mariehamn till [magistraten] och på landet till [länsman]. Till anmälan fogas utredning om att anmälaren [åtnjuter medborgerligt förtroende], råder över sig själv och sin egendom och enligt 3 och 4 §§ är berättigad att idka näring i landskapet samt, ifråga om i 5 § nämnd näring, jämväl utredning om att tillstånd därtill utverkats.

7 §

Föreslagen lydelse

4 §

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet rätt att i landskapet idka sådan näring som bedrivs under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland (71/91).

Åt enskild person, bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning eller stiftelse, som **inte** uppfyller i 3 § stadgade förutsättningar, kan landskapsstyrelsen, då skäl därtill **är**, efter prövning i varje särskilt fall lämna tillstånd till sådan näringsutövning i landskapet som avses i **nämnda paragraf**. Sådant tillstånd kan gälla **endast** viss näring.

6 §

Näringsanmälan skall, med i 7 § nämnda undantag, göras innan näringsrörelse påbörjas eller **övertas**. **Anmälan, som skall vara avfattad i skriftlig form, görs hos polismyndigheten i landskapet.** Till anmälan **skall** fogas utredning om att anmälaren råder över sig själv och sin egendom och enligt bestämmelserna i 3 - 4 § är berättigad att idka näring i landskapet samt, i fråga om i 5 § nämnd näring, även utredning om att tillstånd därtill utverkats. **Landskapsstyrelsen beslutar om vilken utredning som erfordras för att visa att en person råder över sig själv och sin egendom, dock så att det i fråga om annan än i 1 § 1 mom. avsedd utländsk medborgare gäller vad därom i rikslagstiftning är föreskrivet.**

7 §

Gällande lydelse

Anmälan eller tillstånd erfordras ej för idkande av lantbruk och fiske.

9 §

Därest näringsidkare, som gjort näringsanmälan på ort utom landskapet, utsträcker sin näringsverksamhet till landskapet sålunda, att vara eller tjänst, för vilken han betingar sig ersättning, till en väsentlig del produceras inom landskapet, men egentlig avdelning eller filial likväl icke inrättas, är han skyldig att göra näringsanmälan hos vederbörande myndighet på den ort där verksamheten inom landskapet huvudsakligen bedrivs. Detta moment tillämpas dock icke på sådana näringar, som avses i 11 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland.

-----

21 §

[Vill den, som är förlustig medborgerligt förtroende, vinna rätt att utöva näring, såsom i 6 § är stadgat, ansöka därom i stad hos [magistraten] och på landet hos landskapsstyrelsen samt bilägge ansökningen utredning därom, att han eljest uppfyller de i 6 § stadade villkor.

Nämnda myndigheter äga att, sedan stadsfullmäktige eller kommunalstyrelse avgivit infortrat yttrande över ansökningen, därtill efter omständigheterna meddela bifall eller avslag. Bifall till ansökningen må dock icke innefatta rättighet för sökanden att i sitt arbete hålla omyndiga eller lärlingar.

Har den, som idkar näring på grund av anmälan, blvit förklarad förlustig

Föreslagen lydelse

Anmälan eller tillstånd erfordras **inte** för idkande av lantbruk **eller, till den del fråga är om personer som är stadigvarande bosatta i landskapet, för bedrivande av fiske.**

9 §

Om näringsidkare som gjort näringsanmälan på ort **utanför** landskapet utsträcker sin verksamhet till landskapet sålunda att vara eller tjänst för vilken han betingar sig ersättning till väsentlig del produceras inom landskapet, men egentlig avdelning eller filial likväl **inte** inrättas, är han skyldig att göra näringsanmälan hos **polismyndigheten i landskapet. Bestämmelserna i detta moment tillämpas dock inte på näringar som anges i 27 och 29 §§ självstyrelselagen för Åland.**

(21 § upphävs)

Gällande lydelse

medborgerligt förtroende, åligge honom, där han vill fortsätta sin rörelse, ansöka om rättighet därtill i nu föreskriven ordning.]

23a §

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas ej på utövare av näringar som avses i 11 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland.

Föreslagen lydelse

23a §

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas **inte** på utövare av näringar som anges i 27 och 29 §§ självstyrelselagen för Åland.

Denna lag träder i kraft den

2.

LANDSKAPSLAG**om ändring av landskapslagen om rörlig handel**

I enlighet med lagtingets beslut:

upphävs 3 § 1 och 2 punkterna samt 5 § 3 mom. landskapslagen den 4 april 1963 om rörlig handel (9/63),

ändras inledningssatsen i 3 §, 5 § 2 mom., 6 § 2 mom., 10 §, 17 § 1 mom., 22 § 1 mom., 23 § och 28 § 1 mom., av dessa lagrum 10 § sådan den lyder i landskapslagen den 6 mars 1979 (15/79), samt

fogas till 22 § ett nytt 3 mom. och till 28 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Tillstånd till gårdfarihandel må beviljas myndig finsk medborgare, som

[1] åtnjuter medborgerligt förtroende;]

2) innehar åländsk hembygdsrätt eller under fem år utan avbrott haft sitt egentliga bo och hemvist i landskapet eller av landskapsstyrelsen beviljas tillstånd att idka näring i landskapet;

Föreslagen lydelse

3 §

Tillstånd att bedriva gårdfarihandel **kan** beviljas **den som är bosatt i landskapet och som**

(1 p. upphävs)

(2 p. upphävs)

Gällande lydelse

5 §

Tillstånd till gårdfarihandel i landskommun skall sökas skriftligt hos landskapsstyrelsen.

Därest gårdfararihandel är tillåten i Mariehamn, beviljas tillstånd därtill av [magistraten].

6 §

Till ansökan skall fogas läkarintyg rörande sökandens hälsotillstånd samt utredning därom, att sökanden är myndig finsk medborgare, som [åtnjuter medborgerligt förtroende och] råder över sig själv och sin egendom, samt att han på grund av kroppsslyte, försvagad hälsa eller annan personlig orsak har svårt att på annat sätt förskaffa sig sin utkomst. Därjämte skall till ansökan fogas intyg om att sökanden innehar åländsk hembygdsrätt eller, om han saknar sådan, utredning om hans mantalsskrivning under de senaste fem åren.

10 §

Tillstånd till ambulerande butikshandel kan beviljas den, som efter att hava gjort stadgad näringsanmälan, idkar handel med i 11 § nämnda varor. Prövas det med hänsyn till försörjningen av någon arbetsplats nödigt eller är ambulerande butikshandel erforderlig för den lokala befolkningens behov, kan tillstånd till ambulerande butikshandel beviljas även den, som annars icke idkar handel med nämnda varor.

Tillstånd får icke beviljas utlänning.

Föreslagen lydelse

5 §

Tillstånd att bedriva gårdfarihandel söks hos landskapsstyrelsen.

(3 mom. upphävs)

6 §

Till ansökan skall fogas av landskapsstyrelsen föreskriven utredning om att sökanden uppfyller de förutsättningar som anges i 3 §.

10 §

Tillstånd till ambulerande butikshandel kan beviljas den som enligt landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) tillkommer eller beviljats rätt att bedriva näring i landskapet och som efter att ha gjort i nämnda lag avsedd näringsanmälan idkar handel med i 11 § nämnda varor. Prövas det med hänsyn till försörjningen av någon arbetsplats nödvändigt eller är ambulerande butikshandel erforderlig för den lokala befolkningens behov, kan tillstånd till ambulerande butikshandel

Gällande lydelse

17 §

Transportmedel må icke användas för försäljning eller transport av livsmedel, som inköpas i samband med ambulerande butikshandel, förrän hälsovårdsnämnden i den kommun, inom vilken försäljningen äger rum, godkänt det för detta ändamål. Transportmedlet skall likaså undergå förnyad besiktning före den 1 maj varje följande kalenderår.

-----

22 §

Tillstånd att medelst ambulerande handel saluföra i landet tillverkade produkter av hemslöjd, hantverk och därmed jämförbar småindustri, dock icke livsmedel, må beviljas tillverkare av dylika produkter, sammanslutning av tillverkare eller av tillverkaren eller sammanslutningen av tillverkare godkänd förmedlare, som är berättigad att idka näring i landskapet, därest beviljande av sådant tillstånd är av behovet påkallat för tillverkarens av nämnda produkter och hans arbetstagares utkomst.

Föreslagen lydelse

beviljas även den som annars inte idkar handel med i 11 § nämnda varor.

Det i 1 mom. angivna kravet på att vederbörande skall tillkomma eller ha beviljats rätt att bedriva näring i landskapet tillämpas inte om den ambulerande butikshandeln skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland (71/91).

17 §

Transportmedel får inte användas för försäljning eller transport av livsmedel, som inköps i samband med ambulerande butikshandel, förrän hälsönämnden godkänt det för detta ändamål. Transportmedlet skall undergå förnyad besiktning före den 1 maj varje följande kalenderår.

-----

22 §

Tillstånd att genom ambulerande handel saluföra produkter av hemslöjd, hantverk och därmed jämförbar småindustri, dock inte livsmedel, kan beviljas tillverkare av dylika produkter, sammanslutning av tillverkare eller av tillverkaren eller av tillverkaren eller sammanslutningen av tillverkare godkänd förmedlare som enligt landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland tillkommer eller beviljats rätt att bedriva näring i landskapet, om beviljande av sådant tillstånd är av behovet påkallat för tillverkarens och hans anställdas utkomst.

Det i 1 mom. angivna kravet på rätt att

Gällande lydelse

23 §

[Välfrejdad,] redlig och ordentlig finsk medborgare och finsk sammanslutning, som äger rätt att idka näring i landskapet, må beviljas tillstånd att för visst tillfälle eller annars för viss tid, likväl högst under sex månader, bedriva tillfällig ambulerande handel.

28 §

Finsk medborgare, som [åtnjuter medborgerligt förtroende] och är berättigad att idka näring i landskapet, må på landsbygden till salu kringföra fisk samt växt- och trädgårdsprodukter med tillstånd av polismyndigheten på sin hemort.

Föreslagen lydelse

bedriva näring gäller inte, om den ambulerande handeln skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland.

23 §

Redlig och ordentlig person samt sammanslutning som enligt landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland tillkommer eller beviljats rätt att bedriva näring i landskapet, kan beviljas tillstånd att för visst tillfälle eller annars för viss tid, likväl högst under sex månader, bedriva tillfällig ambulerande handel.

Det i 1 mom. angivna kravet på rätt att bedriva näring gäller inte om den tillfälliga ambulerande handeln skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland.

28 §

Den som enligt landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland tillkommer eller beviljats näringsrätt får på landsbygden till salu kringföra fisk samt växt- och trädgårdsprodukter med tillstånd av polismyndigheten.

Det i 1 mom. angivna kravet på rätt att bedriva näring i landskapet gäller inte om näringen skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland

Denna lag träder i kraft den

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3. **LANDSKAPSLAG**
om ändring av landskapslagen angående handel i öppen butik med begagnade varor samt skrot och lump

I enlighet med lagtingets beslut:

upphävs 25 § landskapslagen den 27 februari 1943 angående handel i öppen butik med begagnade varor samt skrot och lump (10/43)

ändras 3 § 3 mom. 1 punkten, 3 § 5 mom., 4 § 1 mom. samt 15 § 1 och 2 mom. samt

fogas till 4 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

3 §

Ansökan om tillstånd skall åtföljas av:

1) intyg, utvisande att affärsidkaren eller, om rörelsen bedrivs av bolag, andelslag eller annan sammanslutning, medlemmarna av dess styrelse [åtnjuta medborgerligt förtroende] samt råda över sig själva och sin egendom; och

Ansökan om tillstånd att vara ansvarig föreståndare bör åtföljas av i 3 mom. 1 punkten nämnda intyg angående den, som är till ansvarig föreståndare avsedd.

4 §

[Landskapsnämnden] införskaffe erforderliga personuppgifter om sökanden och om den, som är till rörelsens ansvariga föreståndare avsedd, samt utlåtande om ansöknings av vederbörande polismyndighet och, då skäl därtill föreligger, av [magistraten] i Mariehamn eller vederbörande [kommunalnämnd samt hälsovårdsnämnd].

Ansökan om tillstånd skall åtföljas av:

1) **utredning**, utvisande att affärsidkaren eller, om rörelsen bedrivs av bolag, andelslag eller annan sammanslutning, medlemmarna av dess styrelse råder över sig själva och sin egendom; och

Till ansökan om tillstånd att vara ansvarig föreståndare skall **bifogas utredning av det slag som anges i 3 mom. 1 punkten** angående den som är avsedd att verka som ansvarig föreståndare.

4 §

Innan tillstånd beviljas skall **erforderliga uppgifter inhämtas** om sökanden och om den som är avsedd att verka såsom ansvarig föreståndare. Utlåtande över ansökan skall inhämtas av polismyndigheten samt, om skäl därtill föreligger, av **hälsonämnd**.

Det i 1 mom. angivna kravet att sökanden skall ha rätt att idka

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

anmälningspliktig näring tillämpas inte om handeln skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland (71/91).

15 §

Lump samt övriga varor, vilka sprida stank eller hälsovådliga dunster, böra förvaras på sådana platser och på sådant sätt, att omgivningen ej lider hälsovådligt, men, samt att faran för alstring och utveckling avflugor och andra skadeinsekter i görligaste mån förhindras. Förråd av sådana varor få uppläggas endast på ställen, som av hälsovårdsnämnd utpekats som lämpliga därtill.

Begagnade gång- och andra kläder samt husgerädsföremål, vilka kunna misstänkas sprida smitta eller ohyra eller andra skadeinsekter, böra, innan de placeras i affärslokal, rengöras samt göras ofarliga på sätt, som av hälsovårdsnämnd bestämmes.

15 §

Lump samt övriga varor, vilka sprida stank eller hälsovådliga dunster, skall förvaras på sådana platser och på sådant sätt att omgivningen **inte** lider hälsovådligt men samt att faran för alstring och utveckling avflugor och andra insekter i görligaste mån förhindras. Förråd av sådana varor får uppläggas endast på ställen som av **hälsonämnd** utpekats som lämpliga därtill.

Begagnade gång- och andra kläder samt husgeråd vilka **kan** misstänkas sprida smitta eller ohyra eller andra insekter **bör**, innan de placeras i affärslokal, rengöras samt göras ofarliga på **det** sätt som **hälsonämnden** beslutar.

25 §

Med polismyndighet avses i denna landskapslag [polisinrättningen i Mariehamn samt länsman på landet.]

25 §

(25 § upphävs)

Denna lag träder i kraft den

5.

LANDSKAPSLAG

om ändring av landskapslagen om resebyråer

I enlighet med lagtingets beslut:

ändras 4 § 4 punkten och 5 § landskapslagen den 26 november 1975 om

Gällande lydelse

resebyrå rörelse (56/75) samt

fogas till 3 § ett nytt 2 mom. och till 20 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

För att idka resebyrå verksamhet fordras av sammanslutning att

4) rörelsen bedrivs under ledning av en av landskapsstyrelsen godkänd ansvarig förstandare, som uppfyller i 3 § stadgade fordringar.

5 §

Innan tillstånd att idka resebyrå rörelse beviljas skall tillståndssökanden ställa säkerhet hos landskapsstyrelsen. Säkerhet skall gälla det belopp som landskapsstyrelsen med hänsyn till verksamhetens art och omfattning bestämmer. **Beloppet skall dock uppgå till minst 100.000 mark.**

Föreslagen lydelse

3 §

Bestämmelsen i 1 § 1 mom. 1 punkten gäller inte enskild person som är bosatt i landskapet, om rörelsen skall bedrivas under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen för Åland (71/91).

4 §

För att idka resebyrå verksamhet fordras av sammanslutning att

4) rörelsen bedrivs under ledning av en av landskapsstyrelsen godkänd ansvarig förstandare **som är bosatt i landskapet och uppfyller de i 3 § 1 mom. 2-5 punkterna stadgade fordringarna.**

5 §

Innan tillstånd att idka resebyrå rörelse beviljas skall tillståndssökanden ställa säkerhet hos landskapsstyrelsen. Säkerheten skall **ställas för** ett belopp som landskapsstyrelsen med hänsyn till verksamhetens art och omfattning bestämmer.

För resor på vilka lagen om paketresor (FFS /) är tillämplig skall en tillräcklig säkerhet ställas för återbetalningen av erlagda belopp och för hemtransport av resenärerna.

Gällande lydelse

20 §

Föreslagen lydelse

20 §

Oavsett vad i 1 mom. stadgas, skall bestämmelserna i denna lag tillämpas på anordnande, försäljning och förmedling av resor på vilka lagen om paketresor är tillämplig.

Denna lag träder i kraft den   Av
verkställigheten av denna lag förutsatta
åtgärder får vidtas före ikraftträdandet.

12.

LANDSKAPSLAG**om ändring av 2 § landskapslagen om fiske i landskapet Åland**

I enlighet med lagtingets beslut ändras 2 § landskapslagen den 8 augusti 1956 om fiske i landskapet Åland (39/56), sådan den lyder i landskapslagen den 28 mars 1961 (7/61), som följer:

Gällande lydelse

2 §

I havet utom byarågång samt vid de havsstränder och i havet befintliga holmar och skär, som tillhöra landskapet, men ej lyda under visst hemman eller innehavas av någon under särskilda villkor, äger envar landets inbyggare rätt att idka fiske, såvitt ej annorlunda är föreskrivet eller framdeles föreskrives. Inom här avsedda vattenområden äga medborgare i Danmark, Island, Norge och Sverige rätt till husbehovs- och rekreationsfiske.

Om rätt att idka fiske på staten tillhöriga vattenområden gäller vad därom är stadgat

Föreslagen lydelse

2 §

Inom allmänt vattenområde i landskapet har den som är stadigvarande bosatt i landskapet rätt att fiska, om inte annat anges i 2 mom. Oberoende av hemort har medborgare i Finland, Danmark, Island, Norge eller Sverige rätt att bedriva husbehovs- och fritidsfiske inom området.

Yrkesmässigt fiske får inom det område som anges i 1 mom. bedrivas endast av yrkesfiskare som är beroende av inkomster från fiske för sin försörjning. I landskapsförordning kan

Gällande lydelse

i riket.

Föreslagen lydelse

intas närmare bestämmelser om vad som avses med yrkesmässigt fiske och yrkesfiskare.

Landskapsstyrelsen kan, på de villkor och i den omfattning landskapsstyrelsen beslutar, medge yrkesfiskare som inte är bosatt i landskapet rätt att bedriva yrkesmässigt fiske inom det vattenområde som anges i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den

Förordning

om inkvarterings- och förplägnadsrörelser

Given i Helsingfors den 19 april 1991

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på

1) tillhandahållande i förvärvssyfte av möblerade rum för inkvartering av gäster (*inkvarteringsrörelse*) och

2) servering av mat eller förfriskningar till kunder i förvärvssyfte i en lokal eller på en plats som reserverats för ändamålet (*förplägnadsrörelse*).

På en inkvarteringsrörelse kan användas en benämning som beskriver arten av verksamheten, så som hotell, resandehem, vandrarhem, pensionat eller semesterby eller någon annan motsvarande benämning.

På en förplägnadsrörelse kan användas en benämning som beskriver arten av verksamheten, så som restaurang eller kafé eller någon annan motsvarande benämning.

Om kiosker gäller särskilda stadganden.

2 §

Undantag i fråga om tillämpningsområdet

Denna förordning tillämpas inte på

1) inkvarterings- och förplägnadsverksamhet som en enskild person säsongsmässigt bedriver som binäring på glesbygden, om inte antalet personer som samtidigt inkvarteras överstiger 40,

2) förplägnadsverksamhet som bedrivs i samband med en inrättning, en sammanslutning, ett företag eller någon motsvarande verksamhet, om verksamheten endast är avsedd för egen personal eller för någon annan begränsad krets, eller

3) inkvartering av kunder eller servering av mat eller förfriskningar till dem i ett privathem.

På verksamhet som nämns i 1 mom. skall dock förordningens stadganden om öppettider och försäljning för avhämtning tillämpas.

Innan verksamhet som avses i denna paragraf inleds, skall en skriftlig anmälan om verksamheten göras till den behöriga polisen, hälsovårdsmyndigheten samt myndigheten för brand- och räddningsväsendet. (69/94)

3 §

Inledande av verksamhet

(69/94) På den anmälan som skall göras innan en rörelses verksamhet inleds tillämpas vad som stadgas i lagen angående rättighet att idka näring och i handelsregisterlagen (129/79).

Utöver vad som stadgas i 1 mom. skall i fråga om sådan inkvarterings- och förplägnadsrörelse som avses i 1 § 1 mom. polisen på den ort där rörelsen är förlagd tillställa en utredning i fyra exemplar innan verksamheten inleds. Utredningen skall innehålla följande uppgifter:

1) affärsidkarens firma samt rörelsens adress och telefonnummer,

2) för en förplägnadsrörelse antalet kundplatser avdelningsvis samt för en inkvarteringsrörelse antalet rum och bäddplatser,

3) den tidpunkt då verksamheten inleds, samt

4) huruvida avsikten är att utskänkning av alkohol drycker skall idkas.

Om avsikten är att den verksamhet som avses i denna paragraf skall bedrivas i flera lokaler eller på flera platser, skall utredningen ges för varje verksamhetsställe innan det tas i bruk.

Polisen tillställer utan dröjsmål utredningen hälsovårdsmyndigheten, myndigheten för brand- och räddningsväsendet samt Oy Alko Ab, om avsikten är att utskänkning skall idkas.

2 kap.

Öppettider och bedrivande av rörelsen

4 §

Öppettider

En förplägnadsrörelse får öppnas tidigast klockan 5 och den får hållas öppen till klockan 2.

Nya kunder får tas emot senast 30 minuter före stängningstiden.

5 §

Undantag i fråga om öppettiderna

Chefen för polisdistriktet kan för en bestämd tid bevilja tillstånd att hålla en förplägnadsrörelse öppen högst till klockan 4.

Chefen för polisdistriktet kan för en bestämd tid bevilja tillstånd att hålla en förplägnadsrörelse öppen mellan klockan 2 och 5, om det anses att det finns behov av nattkafétjänster, samt meddela detaljerade föreskrifter om hur rörelsen skall bedrivas under den nämnda tiden.

Handels- och industriministeriet meddelar närmare föreskrifter om utövande av den befogenhet som nämns i denna paragraf.

6 §

Ansvarig föreståndare

Inkvarterings- och förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 1 mom. skall bedrivas under uppsikt och ledning av en ansvarig föreståndare. Den ansvarige föreståndaren kan vara en enskild näringsidkare eller någon annan fysisk person.

Om andra alkoholdrycker än mellanöl serveras i en förplägnadsrörelse, skall den ansvarige föreståndaren ha en eller flera vikarier som svarar för skötseln av rörelsen när den ansvarige föreståndaren har förhinder.

7 §

Utskänkning och försäljning av alkoholdrycker

Vid utskänkning och försäljning av alkoholdrycker skall iakttas vad som stadgas eller bestäms särskilt.

8 §

Försäljning för avhämtning

Produkter som säljs i en inkvarterings- eller förplägnadsrörelse får överlåtas för avhämtning, och produkter som är tillåtna enligt förordningen om kiosk- och därmed jämförlig handel samt automathandel (436/69) får salu-

föras i rörelsen på de villkor som nämns i förordningen.

9 §

Offentliga nöjestillställningar

Angående offentliga nöjestillställningar som ordnas i inkvarterings- eller förplägnadsrörelser skall iakttas vad som stadgas särskilt.

10 §

Upprätthållande av ordning

När det behövs för upprätthållande av ordningen eller med beaktande av rörelsens verksamhetsidé, har den som driver inkvarterings- och förplägnadsrörelsen samt personalen rätt att vägra tillträde, att servera mat och förfriskningar samt att vid behov avlägsna kunder.

För upprätthållande av ordningen kan rörelseidkaren utse, eller chefen för polisdistriktet bestämma att rörelseidkaren skall utse, en av chefen för polisdistriktet godkänd person till ordningsman, för vilken i tillämpliga delar gäller vad som stadgas om ordningsmän vid offentliga nöjestillställningar.

11 §

Anmälningar om resande

Om varje resande som ankommer till en inkvarteringsrörelse skall ifyllas ett resandekort enligt ett av inrikesministeriet fastställt formulär, och resanden skall underteckna kortet. Endast polisen har rätt att få resandekortet och att få uppgifter om dess innehåll. Den som driver inkvarteringsrörelsen skall spara resandekortet under minst ett år från det att kortet ifylldes. Resandekortet för en utlänning skall dock tillställas polisen dagen efter ankomstdagen, om inte polisen beviljar längre tid.

Om det finns skäl att betvivla riktigheten av de personuppgifter som en resande har lämnat, skall detta genast meddelas polisen.

Beträffande andra utlänningar än danska, isländska, norska och svenska medborgare skall en avfärdsanmälan lämnas till polisen dagen efter avfärden, om inte polisen beviljar längre tid. Inrikesministeriet kan meddela fö-

reskrifter om när en avfärdsanmälan på motsvarande sätt skall göras om andra resande.

3 kap.

Kompletterande stadganden

12 §

Affärslokaler

Beträffande konstruktionskrav och andra tekniska krav på affärslokaler skall i inkvarterings- och förplägnadsrörelserna iakttas vad som särskilt stadgas eller bestäms i lagstiftningen om brand- och räddningsväsendet, hälsovården samt planläggnings- och byggnadsväsendet.

13 §

Övervakning

Länsstyrelsen och polisen skall övervaka att denna förordning iakttas. Brand- och räddningsmyndigheterna samt hälsovårdsmyndigheterna övervakar att stadgandena och bestämmelserna inom deras egna områden iakttas i inkvarterings- och förplägnadsrörelser.

14 §

Administrativa påföljder

Om den som driver en inkvarterings- och förplägnadsrörelse har underlåtit att iakttä denna förordning eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, eller om missbruk har förekommit i verksamheten eller verksamheten har stört ordningen, kan chefen för polisdi-

striktet tilldela rörelseidkaren en varning eller återkalla ett tillstånd som han beviljat enligt 5 §.

Om försummelserna eller förseelserna är allvarliga eller om de trots varning upprepas, kan länsstyrelsen på framställning av chefen för polisdistriktet begränsa öppettiden för rörelsen eller stänga rörelsen eller en del av den för en bestämd tid.

15 §

Straffstadgande

Den som bryter mot denna förordning eller mot de föreskrifter som har meddelats med stöd av den skall dömas till böter för brott mot bestämmelserna om inkvarterings- och förplägnadsrörelser, om inte strängare straff för gärningen stadgas någon annanstans.

16 §

Närmare bestämmelser

Handels- och industriministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om tillämpningen av denna förordning.

17 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

Genom denna förordning upphävs förordningen den 25 juli 1969 om härbärgerings- och förplägnadsrörelser (502/69) jämte ändringar samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av den.

Nr 181

Förordning om fastighetsmäklare

Given i Helsingfors den 12 februari 1993

På föredragning av ministern för handläggning av ärenden som hör till handels- och industriministeriets verksamhetsområde stadgas med stöd av 3 § 13 punkten lagen den 27 september 1919 angående rättighet att idka näring, sådant detta lagrum lyder i lag av den 28 januari 1944 (72/44):

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på fastighetsförmedlingsrörelse.

2 §

Definitioner

Med fastighetsförmedlingsrörelse avses verksamhet där avtalsparter yrkesmässigt eller kontinuerligt mot arvode sammanförs för överlåtelse av i Finland eller utomlands belägen

- 1) fastighet,
- 2) fastighet eller lägenhet vars besittningsrätt baserar sig på ägande av aktier eller andelar, eller
- 3) viss del eller visst område av en fastighet, ett område som är gemensamt för flera fastigheter eller en del eller andel av ett dylikt.

Med fastighetsförmedlingsrörelse avses också sådan verksamhet där avsikten är att åstadkomma hyresavtal som gäller egendom enligt 1 mom., dock inte hyresavtal som gäller bostadslägenheter.

Med fastighetsmäklare avses i denna förordning en enskild person eller en registrerad sammanslutning som idkar ovan nämnd verksamhet.

2 kap.

Villkor för fastighetsförmedlingsrörelse

3 §

Ansvarig föreståndare

En fastighetsförmedlingsrörelse skall ha en ansvarig föreståndare.

En och samma person kan inte samtidigt vara ansvarig föreståndare för flera fastighetsförmedlingsrörelser.

Idkas fastighetsförmedling i en filial skall den ha en särskild ansvarig föreståndare.

Den ansvariga föreståndaren skall råda över sig och sin egendom.

4 §

Yrkeskompetens

Den ansvariga föreståndaren skall ha yrkeskompetens som visats vid ett fastighetsmäklarpöv.

5 §

Inledande av verksamhet

Innan rörelsens verksamhet inleds skall en anmälan enligt lagen angående rättighet att idka näring göras. Dessutom skall innan verksamheten inleds till länsstyrelsen för den ort där fastighetsförmedlingsrörelsen och dess filial är belägna lämnas följande uppgifter och handlingar:

1) rörelsens firma och adress samt den ansvariga föreståndarens namn,
2) intyg över att den ansvariga föreståndaren råder över sig och sin egendom och har yrkeskompetens,

3) intyg över att anmälan enligt lagen angående rättighet att idka näring har gjorts, samt

4) utdrag ur handelsregistret, om verksamhetsidkaren är en sammanslutning.

Byte av ansvarig föreståndare skall meddelas till länsstyrelsen inom en månad från den tidpunkt då den föregående ansvariga föreståndarens uppdrag har upphört. Till anmälan skall fogas intyg enligt 1 mom. 2 punkten. Ändras rörelsens adress eller upphör verksamheten, skall detta utan dröjsmål meddelas länsstyrelsen.

Länsstyrelsen för en förteckning över fastighetsmäklarna.

3 kap.

Drivande av fastighetsförmedlingsrörelse

6 §

Rörelsen och den ansvariga föreståndarens uppgifter

Då fastighetsförmedlingsrörelse drivs skall utöver vad som stadgas på något annat ställe i lag och i denna förordning iakttas god fastighetsförmedlingssed.

Den ansvariga föreståndaren skall direkt delta i skötseln av fastighetsförmedlingsuppgif-

terna, övervaka personalens verksamhet och svara för att fastighetsförmedlingen är lagenlig.

7 §

Uppdragsavtal och de uppgifter som skall ges vid fastighetsförmedling

Över mottagna uppdrag skall ett skriftligt uppdragsavtal upprättas i två exemplar, av vilka det ena stannar hos uppdragsgivaren och det andra hos fastighetsmäklaren.

Innan ett köp avslutas skall fastighetsmäklaren ge uppdragsgivaren och dennes motpart all den information som enligt vad mäklaren vet eller borde veta påverkar köpslutet, samt också i övrigt bevaka båda parternas intressen. Vad detta moment stadgar om köp gäller på motsvarande sätt även ingående av hyresavtal.

I förhållandet mellan en fastighetsmäklare och en konsument skall iakttas vad därom stadgas eller bestäms särskilt.

8 §

Uppdragsdagbok

I en fastighetsförmedlingsrörelse skall dagbok föras över mottagna uppdrag.

9 §

Benämning

Benämningen fastighetsmäklare, fastighetsförmedlingsrörelse eller avledningar av dessa får användas endast av den som har gjort sådan anmälan och gett de uppgifter och handlingar som nämns i 5 § 1 mom.

Fastighetsmäklare skall på sin affärsskylt och vid annonsering använda beteckningen "Auktoriserad fastighetsmäklare" eller förkortningen "AFM".

4 kap.

Fastighetsmäklarnämnden

10 §

Nämndens sammansättning och uppgifter

Handels- och industriministeriet tillsätter för tre år i sänder en fastighetsmäklarnämnd, som har en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar. För var och en av dem utses en personlig suppleant. Nämnden har rätt att anta en sekreterare.

Nämndens ordförande och vice ordförande skall ha avlagt juris kandidatexamen eller motsvarande tidigare examen och de skall inte kunna anses representera fastighetsmäklarna. Av de övriga medlemmarna skall två representera fastighetsmäklarna.

Nämnden skall minst två gånger per år ordna fastighetsmäklarprov som avses i 4 § samt att utföra andra uppgifter som ministeriet ålägger den.

11 §

Beslutförhet och jäv

Nämndens sammanträde är beslutfört då ordföranden eller vice ordföranden och minst två andra medlemmar är närvarande. Vid omröstning i ett ärende blir majoritetens åsikt nämndens beslut. Faller rösterna lika blir den åsikt som ordföranden har biträtt beslut i saken.

Om jäv för nämndens ordförande, vice ordförande och övriga medlemmar gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om domarjäv.

5 kap.

Kompletterande stadganden

12 §

Övervakning

Länsstyrelsen övervakar att denna förordning iakttas.

13 §

Skyldighet att lämna upplysningar

Övervakningsmyndigheten skall när den så kräver få sig förelagd fastighetsförmedlingsrörelsens uppdragsdagbok och de handlingar som hör till den samt övriga uppgifter som är nödvändiga för övervakningen.

14 §

Bestämmande av administrativa påföljder

Har en fastighetsmäklare eller en ansvarig föreståndare försummat att iakttä stadgandena i denna förordning eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan länsstyrelsen ge en varning.

Är försummelse eller förseelse allvarlig eller upprepas de trots varning, kan läns-

styrelsen avbryta rörelsens verksamhet för en viss tid, dock för högst tre månader.

15 §

Ändringsökande

Om sökande av ändring i länsstyrelsens beslut stadgas särskilt. Länsstyrelsens beslut skall iakttas även om det har överklagats, om inte besvärsmyndigheten beslutar annorlunda.

I beslut genom vilket varning har getts får ändring inte sökas.

16 §

Straffstadgande

Den som bryter mot 8, 9 eller 13 § skall för brott mot stadgandena om fastighetsförmedlingsrörelse dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas någon annanstans.

17 §

Närmare bestämmelser

Handels- och industriministeriet utfärdar vid behov närmare bestämmelser om verkställigheten av denna förordning.

18 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 1993.

Genom denna förordning upphävs förordningen den 29 februari 1968 om fastighetsförmedlare (140/68).

Åtgärder som verkställigheten av denna förordning förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

19 §

Övergångsstadgande

De fastighetsmäklare som idkar verksamhet med stöd av de stadganden som gäller då denna förordning träder i kraft överförs på tjänstens vägnar till den förteckning som avses i 5 § 3 mom.

Vad 4 § stadgar om visande av yrkeskompetens gäller inte den som innan förordningen träder i kraft har fått tillstånd att driva fastighetsförmedlingsrörelse eller har godkänts som ansvarig föreståndare för en fastighetsför-

medlingsrörelse, och inte heller den som har godkänts vid ett fastighetsförmedlarprov innan förordningen träder i kraft.

På affärsskyltar och annonsmaterial som har

anskaffats innan denna förordning träder i kraft får i stället för beteckningar enligt 9 § 2 mom. fortfarande användas beteckningar enligt stadganden som gäller vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 12 februari 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister Pertti Salolainen